

بررسی رفتارهای مدیریت خطر مدیران مجموعه‌های ورزشی استان مازندران

*دکتر میرمحمد کاشف^۱، دکتر میر حسن سیدعامری^۲، مهتاب امیر خسرو^۳

تاریخ دریافت مقاله: ۸۸/۶/۳۰ تاریخ پذیرش مقاله: ۸۸/۱۱/۳

چکیده

رفتارهای مدیریت خطر شاخه‌ای از مدیریت خطر است که لزوماً نباید به وسیله مدیر ورزش اجرا شوند، اما از آن‌جا که در نهایت مدیر ورزش برای آنچه در مجموعه ورزشی روی داده مسئول است، باید بتواند بر انجام آنها نظارت کند (۱). هدف از پژوهش حاضر بررسی رفتارهای مدیریت خطر مدیران مجموعه‌های ورزشی استان مازندران است. جامعه آماری پژوهش را کلیه مدیران (۲۵ نفر) و ۲۱ نفر از مربیان مجموعه‌های ورزشی استان مازندران تشکیل می‌دهند. پژوهش حاضر توصیفی بوده و به روش میدانی انجام شده است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استاندارد گری با اعتبار و پایایی ($\alpha = 0/76$) و برای تجزیه و تحلیل، از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون، فیشر، من ویتنی، کراسکالوالیس و آزمون t استفاده شد. یافته‌ها نشان داد بین سن مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان رابطه معنی‌داری وجود ندارد ($p > 0/05$). همچنین بین مدرک تحصیلی و تجربه مربی‌گری مدیران و میزان حوادث روی داده در مجموعه‌های ورزشی با میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران، رابطه معنی‌داری وجود ندارد ($p > 0/05$). تفاوت بین جنسیت مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان از نظر آماری معنی‌دار است ($p < 0/05$). براساس نتایج، بین رفتارهای مدیریت خطر در مجموعه‌های خصوصی و دولتی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد و تفاوت بین رشته تحصیلی مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان نیز معنی‌دار نیست ($p > 0/05$). به علاوه، بین دیدگاه گروه‌های تحقیق در مورد میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0/05$).

کلیدواژه‌های فارسی: رفتارهای مدیریت خطر، مدیران، مجموعه‌های ورزشی.

۱ و ۲. استادیار دانشگاه ارومیه

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد تربیت بدنی دانشگاه ارومیه

مقدمه

رشد فزاینده ورزش در دو دهه گذشته، آن را به صنعتی فعال در قرن حاضر تبدیل کرده است، چنانکه در میان علوم مختلف، تربیت بدنی و علوم ورزشی طی سال‌های اخیر، تحولات چشمگیری داشته است (۲). اگرچه امروزه رشد استثنائی جنبه‌های مختلف صنعت ورزش انکارناشدنی است، ولی این روند را نمی‌توان بدون در نظر گرفتن آسیب‌های آن بررسی کرد. هر ساله، هزاران نفر از مردم در اثر استفاده از تأسیسات و تجهیزات نامناسب ورزشی آسیب می‌بینند (۳). بررسی‌های سال‌های گذشته مؤید این واقعیت ناخوشایند است که طی سالیانتمادی، به دلیل عدم به‌کارگیری افراد متخصص و دارای صلاحیت‌های فنی و علمی در فرآیند طراحی، ساخت، بهره‌برداری و نگهداری اماکن ورزشی، خسارت‌های جبران‌ناپذیری به این عرصه وارد شده و بهره‌وری از امکانات و فضاهای ورزشی کشور کاهش یافته است (۴). شاید برای عبور از این بحران، مدیریت خطر^۱ گزینه‌ای مناسب در ایمن‌سازی فضاها و اماکن ورزشی کشور باشد. مدیریت خطر مانند سایر رشته‌های مدیریت، از دانش‌ها، اصول و قواعد ویژه‌ای برای برای دستیابی به هدف‌های از پیش تعیین شده بهره می‌گیرد. هدف این رشته از دانش مدیریت، کمک به انسان‌ها برای حفاظت مستمر از خود، دارایی‌ها و فعالیت‌هایشان در برابر حادثه‌هایی است که همواره برای انسان‌ها خطرناک بوده‌اند. این رشته که کاربرد آن از سال‌های نخستین دهه ۱۹۶۰ به‌طور گسترده‌ای رواج یافته، از برخی جنبه‌ها با تمدن بشر همزاد است و ظهور دیگر بار آن در واقع، ایجاد شیوه‌های نوین برای سازمان‌دهی روش‌های قدیمی است (۵). مدیریت خطر با توجه به مقتضیات انسانی، قانونی و سیاسی ظهور کرده است. مدیریت خطر در ورزش، شناسایی و تعیین روش‌هایی برای مقابله با تهدیدهای بالقوه‌ای است که می‌توانند بر رویداد ورزشی تأثیر منفی بگذارند (۶). مدیریت خطر فرمولی سحرآمیز برای حذف حوادث نیست، اما می‌تواند تعداد و شدت حوادث را در اماکن ورزشی کاهش دهد. امروزه بیشتر سازمان‌ها به اهمیت عملیات مدیریت خطر پی برده‌اند، اما در اجرای سیاست‌های آن با دشواری‌هایی روبرو بوده‌اند از جمله: تأسیسات و تجهیزات کهنه، کمبود یا نبود دانش، نبود برنامه مدیریت خطر و کامندان بی‌تجربه (۷)

رفتارهای سطوح خطر چهار کاربرد اساسی دارند: اجتناب^۲، انتقال^۳، نگهداری^۴، کاهش^۱. زمانی

-
1. Risk management
 2. Avoidance
 3. Transfer
 4. Retention

که سطحی به عنوان اجتناب از خطر در نظر گرفته می‌شود، سطح خطر یا فعالیت باید حذف شده یا ادامه پیدا نکند. انتقال خطر، مسئولیت را به بخش دیگر تغییر می‌دهد و حفظ و نگهداری از خطر برای سطوحی با خطر پایین یا کمترین خطر معمول است. کاهش خطر به تلاش برای به حداقل رساندن، کاهش یا حذف خطر نیاز دارد. کاهش خطرات یکی از مهم‌ترین جنبه‌های مدیریت خطر و وسیله‌ای مؤثر برای کاهش تناوب دادخواهی است (۸).

استنباط مدیریت خطر برای مدیران و مربیان ورزشی اهمیت بسیاری دارد. این افراد باید نقش بازدارنده‌ای در مقابل خطرات غیرمعمول و آسیب‌زا برای شرکت‌کنندگان داشته باشند. همچنین باید به‌طور منظم، تجهیزات و تأسیسات را برای یافتن هرگونه خرابی و فرسودگی بازرسی کنند (۹). افراد در معرض خطر شامل کارکنان، ورزشکاران و تماشاچیان می‌باشند. کنترل حوادث نیازمند بررسی کامل رویدادهاست با نگرشی آگاهانه درباره اینکه حوادث چگونه اتفاق افتاده‌اند و هدف از کنترل خطر، رفع یا کاهش احتمال بروز حوادث می‌باشد. به دلیل توسعه برنامه‌ها، افزایش تعداد شرکت‌کنندگان و گسترش دادخواهی‌ها در مورد آسیب‌های فردی، ایمنی از مهم‌ترین مسائل مدیران ورزش امروز شده است (۱۰). برای اینکه مدیران بتوانند برنامه‌های مدیریت خطر مؤثر و رسمی را تهیه و تکمیل کنند، انجام تحقیقی برای استفاده تمام مدیران تربیت بدنی، ورزشی و تفریحی ضروری به نظر می‌رسد. مدیریت خطر برنامه‌های ایمنی را ایجاد می‌کند، کارکنان را قادر می‌سازد که در دادخواهی‌های مربوط به رویدادها مدافع خود و برنامه‌هاشان باشند و به افراد کمک خواهد کرد تا برنامه‌های ورزشی را کاملاً با وظایف قانونی خود ادغام کنند (۱). همان‌طور که می‌دانید موارد و آسیب‌هایی جدی، به صورت غیررسمی، در جرایم و محافل گزارش شده، به‌طور مثال حادثه استادیوم شهید متقی ساری که در آن ده‌ها نفر آسیب دیدند و دو نفر جان باختند. همچنین آسیب‌هایی حین بازی و استفاده از تجهیزات ورزشی برای شرکت‌کنندگان گزارش شده که به دلیل عدم رعایت اصول ایمنی بوده است (۱۱).

ایزدی (۱۳۸۷)، بیان می‌دارد که ۴۳/۷ درصد استخرها دارای برنامه مدیریت خطر و ۵۶/۳ درصد از آنها فاقد آن هستند. یافته‌های تحقیق وی نشان داد عملیات مدیریت خطر در مدیرانی با دامنه سنی بالاتر، وضعیت مطلوب‌تری داشت و زنان بهتر از مردان اقدامات مدیریت خطر را در مراکز آبی خود به‌کار برده‌اند (۱۲). دوستی (۱۳۸۷)، در بررسی استادیوم‌های فوتبال، دریافت استادیوم‌ها وضعیت مناسبی از نظر مدیریت خطر ندارند (۱۳). گری و کروول^۲ (۱۹۹۳)

1. Reduction

2. Gray & Crowell

رفتارهای مدیریت خطر را در برنامه‌های ورزشی سری یک NCAA بررسی کردند و دریافتند که هر برنامه ورزشی دارای برنامه رسمی مدیریت خطر بود و مدیر ورزش در به حداقل رساندن خطر آسیب و احتمال دادخواهی، بر اجرای رفتارهای مدیریت خطر نظارت داشت (۱۴). گری و مکینستری^۱ (۱۹۹۴) در تحقیق خود به این نتیجه رسیدند که رفتارهای مدیریت خطر به شکل شکل منظم و یکنواختی در برنامه‌های فوتبال سری ۳ NCAA اجرا می‌شود (۱۵). آرون^۲ (۲۰۰۴) در پژوهشی بیان داشت که به‌طور کلی، مدیران بیشتر شاخص‌های مربوط به رفتارهای مدیریت خطر را درست انجام می‌دادند (۱). هارویل^۳ (۲۰۰۳) در مطالعه‌ای درباره مدیریت خطر نشان داد که هر برنامه مدیریت خطر ویژگی منحصر به فرد خود را دارد و فهرستی از اقدامات مؤثر برای جلوگیری از زیان و و کنترل خطر ارائه داد. وی همچنین، توانایی‌ها و مهارت‌های ویژه‌ای را که در مدیران خطر مشهود بوده‌اند، مورد ملاحظه قرار داد. این مهارت‌ها شامل توانایی نفوذ در دیگران، تخصص‌های فنی در خطر مالی، مهارت‌های پیش‌گیرانه و خلاقیت بود (۱۶).

هوتسکی^۴ (۲۰۰۶)، در تحقیقی دریافت که بیش از ۷۰ درصد استادیوم‌های فوتبال عملیات مدیریت خطر را به‌کار می‌گیرند. همچنین در این تحقیق رابطه‌ای کمی بین ویژگی‌های شخصی و عملیات مدیریت خطر مشاهده شد. یافته‌های هوتسکی نشان دادند که اقدامات صحیح مدیریت خطر در استادیوم‌های بزرگتر نسبت به استادیوم‌های کوچکتر بهتر انجام می‌شود (۱۷). استایلز^۵ (۲۰۰۲) در بررسی مدیریت خطر در تأسیسات تفریحی دانشگاه نتیجه گرفت بیشترین در تأسیسات بزرگ رخ می‌دهد که استفاده از آنها زیاد است. یافته‌ها نشان دادند که عدم به‌کارگیری برنامه مدیریت خطر سبب وقوع این حوادث شده است (۱۸). اسلاک^۶ (۲۰۰۴) نشان داد اقدامات نظارتی مربیان ورزشی با درجه آموزش بالاتر، بهتر از مربیانی است که سطح تحصیلی پایین‌تری دارند (۱۹). سیائو^۷ (۲۰۰۵) دریافت که تعداد کمی از مراکز آبی، برنامه‌های مدیریت خطر داشتند و مدیران دولتی، نسبت به مدیران مراکز آبی خصوصی، علاقه کمتری به بازرسی داشتند (۷). دونالدسن^۸ (۲۰۰۸)، به ارزیابی سیستم‌های مدیریت خطر

-
1. Gray & Mckinstrey
 2. Aaron
 3. Harwell
 4. Lhotsky
 5. Stayles
 6. Slack
 7. Hsiao
 8. Donaldson

آسیب‌های ورزشی پرداخت و اظهار داشت که پیشرفت و توسعه سیستم‌های مدیریت خطر در کاهش خطرات آسیب‌های ورزشی و افزایش شرکت‌کنندگان و داوطلبان ورزش مؤثر خواهد بود (۲۰).

مجموعه‌های ورزشی و مؤسسات آموزش تربیت‌بدنی به دلیل دارا بودن شرایط خاص آموزشی، از خطرات ذاتی ورزش جدا نیستند؛ بنابراین در این مجموعه‌ها باید مدیری توانا حضور داشته باشد که به مدیریت خطر را توجه داشته، به ایمنی و سلامت شرکت‌کنندگان اهمیت دهد. مدیران خطر باید به طور منظم تأسیسات ورزشی را بازرسی و نگهداری کنند و برای موفقیت بیشتر، همواره باید در فکر محیطی امن، خطرات بالقوه و مدیریتی صحیح باشند؛ زیرا مسئولیت مهم سلامت و ایمنی شرکت‌کنندگان را بر عهده دارند. به همین منظور، تحقیق حاضر به بررسی رفتارهای مدیریت خطر مدیران تربیت‌بدنی و عوامل مؤثر بر آن می‌پردازد. همچنین درصدد است تا به این پرسش‌ها پاسخ دهد: آیا بین رفتارهای مدیریت خطر مدیران مجموعه‌های خصوصی و دولتی تفاوتی وجود دارد؟ و آیا بین میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران و میزان رویداد حوادث در مجموعه‌های ورزشی رابطه‌ای وجود دارد؟ در این پژوهش میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران مجموعه‌های ورزشی از دیدگاه مدیران و مربیان نیز بررسی می‌شود تا با استفاده از نقاط افتراق و اشتراک نظر آنها، دست‌اندرکاران را در پیش‌بینی‌های لازم و ضروری و برنامه‌ریزی‌های اصولی یاری رساند.

روش‌شناسی پژوهش

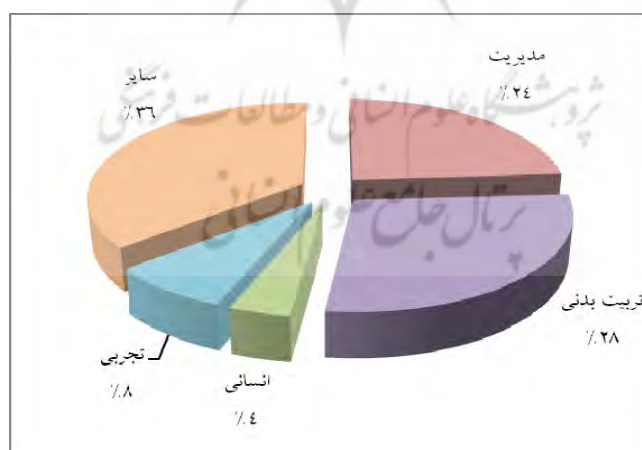
این تحقیق از نوع توصیفی-پیمایشی است که در آن داده‌ها و نظرات جامعه آماری به‌وسیله پرسشنامه گردآوری شده است. جامعه آماری مورد نظر در این تحقیق کلیه مدیران و مربیان مجموعه‌های ورزشی عمومی و خصوصی استان مازندران است. در زمان انجام پژوهش، طبق اعلام اداره کل تربیت بدنی استان مازندران، تعداد مجموعه‌های ورزشی ۲۸ مورد بوده است. نمونه آماری این تحقیق برابر با جامعه آماری مورد بررسی در نظر گرفته شد که به دلیل عدم برگشت چند پرسشنامه، تعداد نهایی نمونه آماری ۲۵ نفر بوده است. با توجه به حضور مربیان در مجموعه‌های ورزشی، ۲۱ نفر به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. بدین ترتیب تعداد کل جامعه آماری برابر با $N=46$ (۲۵ نفر مدیر و ۲۱ نفر مربی) بود.

ابزارها و روش‌های جمع‌آوری اطلاعات

برای گردآوری اطلاعات مورد نیاز از پرسشنامه استاندارد گری^۱ (۱۹۹۱) در طیف لیکرت (پنج گزینه‌ای) استفاده شد. روایی پرسشنامه به تأیید استادان مدیریت رسیده است و پایایی آن نیز با مطالعه موردی، $(\alpha = 0/76)$ به دست آمد. پرسشنامه شامل دو بخش بود: الف) سؤالات مربوط به اطلاعات فردی مدیران (شامل متغیرهای عینی مانند سن، جنسیت، رشته تحصیلی، مدرک تحصیلی، تجربه مدیریت، تجربه مربی‌گری، تعداد حوادث و نوع مجموعه) و سؤالات مربوط به اطلاعات فردی مربیان (شامل سن، جنسیت، رشته تحصیلی، مدرک تحصیلی و رشته ورزشی)؛ ب) سؤالات تخصصی شامل ۳۴ سؤال مربوط به رفتارهای مدیریت خطر که به طور کلی رفتارهای مدیریت خطر مدیران را در هفت سطح مفهومی نظارت، امور درمانی و پزشکی، تأسیسات، اخطار و انتقال خطر، حمل و نقل، ایمنی تجهیزات و به‌کارگیری و آموزش کارکنان بررسی می‌کرد. برای تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده از آمار استنباطی (آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون، فیشر، من ویتنی، کراسکالوالیس و آزمون t)، استفاده شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS ۱۴ تجزیه و تحلیل شدند.

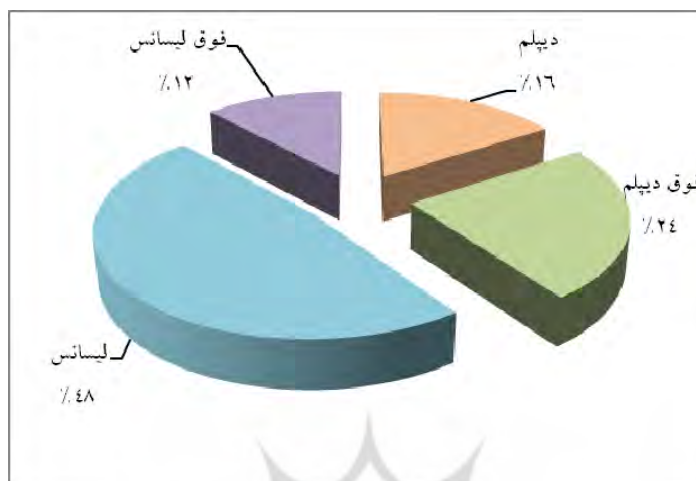
یافته‌های پژوهش

بر اساس یافته‌های تحقیق، از مجموع ۴۶ آزمودنی، ۵۴/۳٪ مدیر و ۴۵/۷٪ مربی بودند. میانگین سنی مدیران ۴۲/۲ و میانگین سنی مربیان ۳۳/۱ بود (نمودارهای ۱ و ۲، جدول ۱).

نمودار ۱. رشته تحصیلی مدیران

1. Gray

نمودار ۲. مدرک تحصیلی مدیران

جدول ۱. نمونه آماری به تفکیک جنسیت و شغل

جمع	شغل		جنسیت
	مربی	مدیر	
۲۸	۱۱	۱۷	مرد
۱۸	۱۰	۸	زن
۴۶	۲۱	۲۵	جمع

۱) یافته‌های تحقیق درباره سن مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان (جدول ۲). برای آزمون این فرضیه از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد بین سن مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان در سطح $(\alpha = 0/05)$ رابطه معنی‌داری وجود ندارد $(p > 0/05)$. در نتیجه، افزایش یا کاهش سن تأثیری در بهتر یا بدتر شدن رفتارهای مدیریت خطر مدیران ندارد.

۲) نتایج تحقیق درباره تجربه مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان (جدول ۲). ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین تجربه مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان رابطه معنی‌داری وجود ندارد $(p > 0/05)$.

۳) یافته‌های تحقیق درباره رفتارهای مدیریت خطر مدیران و میزان وقوع حوادث (جدول ۲).

برای بررسی رابطه متغیرهای فوق از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد بین رفتارهای مدیریت خطر مدیران و میزان وقوع حوادث در مجموعه‌های ورزشی رابطه معنی‌داری وجود ندارد ($p > 0/05$).

جدول ۲. ضریب همبستگی بین رفتارهای مدیریت خطر و سن، تجربه و میزان روی دادن حوادث

متغیرها		سن مدیران	تجربه مدیران	میزان روی دادن حوادث
رفتارهای مدیریت خطر	ضریب همبستگی	-۰/۱۳	۰/۱۳۴	۰/۰۹۷
	p-value	۰/۵۴	۰/۵۱۳	۰/۶۶۶

۴) یافته‌های تحقیق درباره جنسیت مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان (جدول ۳).

جدول ۳. مقایسه میزان رفتارهای مدیریت خطر بین زنان و مردان، براساس آزمون من ویتنی

جنسیت	فراوانی	میانگین رتبه‌ها	مجموع رتبه‌ها	P_value	آماره z
استخدام و آموزش	۱۷	۱۵/۷۲	۲۸۳/۰۰	۰/۰۲۶	-۲/۲۶
مرد	۸	۸/۵۰	۶۸/۰۰		
زن	۸	۸/۵۰	۶۸/۰۰	۰/۰۰۲	-۲/۹۵
تأسیسات	۱۷	۱۶/۴۴	۲۹۶/۰۰		
مرد	۸	۶/۸۸	۵۵/۰۰	۰/۵۳	-۰/۶۶
زن	۸	۶/۸۸	۵۵/۰۰		
نظارت	۱۷	۱۴/۱۷	۲۵۵/۰۰	۰/۰۰۰	-۳/۶۸
مرد	۸	۱۲/۰۰	۹۶/۰۰		
زن	۸	۱۲/۰۰	۹۶/۰۰	۰/۰۰۰	-۳/۶۸
ایمنی تجهیزات	۱۷	۱۷/۱۷	۳۰۹/۰۰		
مرد	۸	۵/۲۵	۴۲/۰۰	۰/۰۰۳	-۲/۸۷
زن	۸	۵/۲۵	۴۲/۰۰		
اخطار و انتقال خطر	۱۷	۱۶/۳۶	۲۹۴/۵۰	۰/۰۴	-۲/۸۴
مرد	۸	۷/۰۶	۵۶/۵۰		
زن	۸	۷/۰۶	۵۶/۵۰	۰/۰۴	-۲/۸۴
حمل و نقل	۱۷	۱۶/۲۸	۲۹۳/۰۰		
مرد	۸	۷/۲۵	۵۸/۰۰	۰/۶۴	-۰/۵۰
زن	۸	۷/۲۵	۵۸/۰۰		
امور پزشکی	۱۷	۱۳/۰۰	۲۳۴/۰۰	۰/۰۱۶	-۲/۳۶
مرد	۸	۱۴/۶۳	۱۱۷/۰۰		
زن	۸	۱۴/۶۳	۱۱۷/۰۰	۰/۰۱۶	-۲/۳۶
رفتارهای مدیریت خطر	۱۷	۱۵/۸۶	۲۸۵/۵۰		
مرد	۸	۸/۱۹	۶۵/۵۰	۰/۰۱۶	-۲/۳۶
زن	۸	۸/۱۹	۶۵/۵۰		

با توجه به ناهمسانی حجم نمونه در بین گروه‌های زن و مرد، از آزمون من-ویتنی استفاده شد. نتایج نشان می‌دهد بین میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران زن و مرد درمقوله‌های استخدام و آموزش کارکنان، تأسیسات، ایمنی تجهیزات، اخطار و انتقال خطر، حمل و نقل و رفتارهای مدیریت خطر تفاوت وجود دارد و در مردان بیشتر از زنان می‌باشد ($p < 0/05$)؛ یعنی مردان بهتر از زنان رفتارهای مدیریت خطر را انجام می‌دهند.

(۵) یافته‌های تحقیق دربارهٔ مدرک تحصیلی مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان (جدول ۴).

جدول ۴. آزمون مجذور کای و فیشر بین مدرک تحصیلی با رفتارهای مدیریت خطر

Exact Sig. (2-sided)	Asymp. Sig. (2-sided)	مقدار آماره	آماره‌ها
۰/۱۲۲	۰/۱۱۹	۱۰/۱۴۰	آزمون خی ۲
۰/۲۶۹		۷/۵۵۷	آزمون fisher Exact
DF= ۶			

برای آزمون این فرضیه، ابتدا از آزمون مجذور کای و برای دقیق‌تر بودن نتایج، از آزمون فیشر استفاده شد. میزان آمارهٔ مجذور کای برابر ۱۰/۱۴۰ و میزان آمارهٔ فیشر برابر ۷/۵۵ می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد بین مدرک تحصیلی مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان رابطهٔ معنی‌داری وجود ندارد ($p > 0/05$).

(۶) یافته‌های تحقیق دربارهٔ رشتهٔ تحصیلی مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان (جدول ۵).

جدول ۵. نتایج آزمون کراسکال والیس رفتارهای مدیریت خطر مدیران و رشته تحصیلی آنان

رشته	رفتارهای مدیریت خطر	فراوانی	میانگین رتبه	آماره χ^2	P_value
مدیریت		۶	۱۷/۵۸	۴/۱۶	۰/۳۸
تربیت بدنی		۷	۱۵/۲۱		
انسانی		۲	۸/۵۰		
تجربی		۲	۱۳/۰۰		
سایر		۸	۱۰/۶۷		

برای آزمون این فرضیه، از آزمون کراسکال والیس استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد بین رشتهٔ تحصیلی مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان رابطهٔ معنی‌داری وجود ندارد ($p > 0/05$)؛ یعنی رشتهٔ تحصیلی مدیران تأثیری در رفتارهای مدیریت خطر آنان ندارد.

۷) یافته‌های تحقیق درباره رفتارهای مدیریت خطر در مجموعه‌های خصوصی و دولتی (جدول ۶).

جدول ۶. نتایج t-test رفتارهای مدیریت خطر مدیران مجموعه‌های خصوصی و دولتی

آماره t	P_value	انحراف معیار	میانگین	نوع مجموعه ورزشی	
-۲/۱۵	۰/۰۴۳	۳/۸۶	۱۶/۳۳	خصوصی	استخدام و آموزش
		۳/۹۱	۱۹/۷۵	عمومی	
-۱/۲۵	۰/۲۲	۴/۳۱	۱۴/۰۸	خصوصی	تأسیسات
		۳/۷۸	۱۶/۱۶	عمومی	
۰/۳۶	۰/۷۲	۹/۳۱	۳۴/۵	خصوصی	نظارت
		۸/۶۷	۳۳/۱۶	عمومی	
-۱/۴۸	۰/۱۵	۵/۰۲	۱۶/۲۵	خصوصی	ایمنی تجهیزات
		۴/۸۴	۱۹/۲۵	عمومی	
-۲/۲۸	۰/۰۳۳	۲/۱۳	۶/۰	خصوصی	اخطار و انتقال خطر
		۴/۱۶	۹/۰۸	عمومی	
-۰/۷۸	۰/۴۳	۱/۳۷	۲/۹۱	خصوصی	حمل و نقل
		۱/۲۳	۳/۳۳	عمومی	
۰/۳۹	۰/۶۷	۷/۰۴	۲۱/۸۳	خصوصی	امور پزشکی
		۵/۲۵	۲۰/۸۳	عمومی	
-۱/۰۲	۰/۳۱	۲۴/۱۹	۱۱۱/۹۱	خصوصی	رفتارهای مدیریت خطر
		۲۱/۹۰	۱۲۱/۵۸	عمومی	

در مورد تأثیر خصوصی یا دولتی بودن مجموعه‌های ورزشی بر رفتارهای مدیریت خطر، آزمون t مستقل تفاوت معنی‌داری نشان نداد ($p > ۰/۰۵$). در مورد متغیرهای دیگر، ملاحظه می‌شود که بین نوع مدیریت مجموعه‌ها (خصوصی و دولتی) و شاخص‌های استخدام و آموزش کارکنان ($T = -۲/۱۵$) و اخطار و انتقال خطر ($T = -۲/۲۸$) تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < ۰/۰۵$) و در بخش دولتی بیشتر از بخش خصوصی است.

۸) نتایج تحقیق درباره دیدگاه مدیران و مربیان در خصوص میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران (جدول ۷).

جدول ۷. نتایج مربوط به رفتارهای مدیریت خطر در مجموعه‌های ورزشی از دیدگاه گروه‌های تحقیق

متغیر	گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	تست لیونز برای برابری واریانس		تست برای میانگین‌ها
				P-value	آماره F	
رفتارهای مدیریت خطر	مدیران	۱۱۲/۸۸	۳۳/۱۴	۰/۰۱۹	۵/۸	p-value
	مربیان	۹۶/۰۹	۲۳/۵۹			
						۰/۰۳۲

برای آزمون این فرضیه، با توجه به نرمال بودن مشاهدات در بین گروه‌ها (براساس آزمون کلموگروف-اسمیرنف)، از آزمون t گروه‌های مستقل استفاده شد. با توجه به نتایج، بین دیدگاه گروه‌های تحقیق در مورد میزان رفتارهای مدیریت خطر، تفاوت معنی‌داری وجود دارد ($p < 0/05$). با توجه به اطلاعات به‌دست آمده، مشاهده می‌شود میزان رفتارهای مدیریت خطر از دیدگاه مدیران به میزان $(112/88 \pm 33/14)$ و میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران از دیدگاه مربیان به میزان $(96/09 \pm 23/59)$ می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج تحقیق، بین سن مدیران و میزان رفتارهای مدیریت خطر آنان رابطه معنی‌داری وجود ندارد؛ یعنی افزایش یا کاهش سن تأثیری در بهتر یا بدتر شدن رفتارهای مدیریت خطر ندارد. یافته‌های تحقیق نشان داد که بین رفتارهای مدیریت خطر و جنسیت تفاوت معنی‌داری وجود دارد. میانگین رفتارهای مدیریت خطر در مردان $106/78$ ، حداقل نمره کسب شده توسط آنها 50 و حداکثر آن 165 است. همچنین میانگین رفتارهای مدیریت خطر در زنان $102/77$ ، حداقل نمره کسب شده توسط آنها 65 و حداکثر آن 158 است؛ بنابراین میانگین رفتارهای مدیریت خطر در مردان بیشتر از میانگین رفتارهای مدیریت خطر در زنان است. نتایج نشان می‌دهد بین میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران زن و مرد در مقوله‌های استخدام و آموزش کارکنان، تأسیسات، ایمنی تجهیزات، اخطار و انتقال خطر، حمل و نقل و رفتارهای مدیریت خطر تفاوت معنی‌داری وجود دارد و در مردان بیشتر از زنان است. با توجه به نتایج مذکور می‌توان دریافت که مردان بهتر از زنان رفتارهای مدیریت خطر را در مجموعه‌های خود اجرا می‌کنند و اجرای رفتارهای مدیریت خطر از سوی مدیران زن با چالش‌ها و نارسایی‌هایی روبروست که بی‌توجهی آنها می‌تواند خسارات جبران‌ناپذیری بر سلامت شرکت‌کنندگان و ایمنی آنها وارد سازد.

تصور عموم بر این است که دانش و تجربه به‌دست آمده از مدرک تحصیلی ممکن است تفاوتی در عملکرد مدیران ایجاد کند، اما نتایج این تحقیق بین میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران و مدرک تحصیلی آنان رابطه معنی‌داری نشان نداد. این یافته با نتایج گری و کروول (۱۹۹۳)، گری و مکینستری (۱۹۹۴)، اندرسون و گری (۱۹۹۴) و آرون (۲۰۰۴) هم‌خوانی دارد. همچنین نتایج نشان داد که بین میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران و رشته تحصیلی آنان نیز رابطه معنی‌داری وجود ندارد. این نتایج نیز با یافته‌های گری و کروول (۱۹۹۳)، گری و مکینستری (۱۹۹۴)، اندرسون و گری (۱۹۹۴) هم‌خوانی دارد.

به نظر می‌رسید مدیرانی که تجربه مدیریت در مراکز ورزشی را داشته‌اند، به دلیل درک خطرات محیط‌های ورزشی، رفتارهای مدیریت خطر بالاتری نسبت به مدیران دیگر داشته باشند، ولی نتایج، رابطه معنی‌داری بین تجربه مدیران و رفتارهای مدیریت خطر آنان نشان نداد. این یافته‌ها با نتایج گری و مکینستری (۱۹۹۴)، اندرسون و گری (۱۹۹۴) و آرون (۲۰۰۴) هم‌سویی دارد ولی با نتایج گری و کروول (۱۹۹۳) مغایر است.

از میان مواردی چون سن، جنسیت، مدرک تحصیلی، رشته تحصیلی و تجربه که تأثیر آنها بر رفتارهای مدیریت خطر مدیران بررسی شد، تنها جنسیت در بروز رفتارهای متفاوت از سوی مدیران مؤثر بود. از نتایج جالب توجه این تحقیق عدم رابطه بین رفتارهای مدیریت خطر مدیران و میزان وقوع حوادث در مجموعه‌های ورزشی است.

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که بین رفتارهای مدیریت خطر در مجموعه‌های خصوصی و دولتی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد، ولی بین نوع مدیریت مجموعه‌ها (خصوصی و دولتی) و شاخص‌های استخدام و آموزش کارکنان و اخطار و انتقال خطر، تفاوت معنی‌داری وجود دارد و در بخش دولتی بیشتر از بخش خصوصی است؛ به عبارت دیگر مجموعه‌های دولتی نسبت به مجموعه‌های خصوصی در به‌کارگیری مربیان و کارکنان شایسته و هشدارهای لازم در مواقع خطر، بهتر عمل کرده‌اند که شاید به سبب نظارت اداره‌های تربیت بدنی بر جذب و به‌کارگیری مربیان واجد شرایط در مجموعه‌های دولتی است.

یافته‌های این بررسی نشان داد میزان رفتارهای مدیریت خطر مدیران، از دیدگاه مربیان (۹۶/۰۹) و از نظر مدیران (۱۱۲/۸۸) می‌باشد و بیانگر این است که مدیران، درمقایسه با نظر مربیان درباره آنها، به‌طور معنی‌داری میزان رفتارهای مدیریت خطر بالاتری را در مورد خود رعایت می‌کنند. تعداد زیادی از مدیران مدعی سرکشی منظم، چک کردن معایب و نواقص، اطمینان از حضور مربیان در جلسات تمرینی و اطمینان از سالم بودن تجهیزات و تأسیسات ورزشی بودند که در اغلب موارد، مربیان آن را نقض کرده و گاهی برای بیان نظرات خود از گزینه «هرگز» استفاده کردند. شاید بتوان چند شغله بودن مدیران و نداشتن فرصت کافی برای نظارت و سرکشی منظم، عدم شناخت صحیح مدیران از تأسیسات و اماکن تحت مدیریت خود به سبب اجاره‌ای بودن برخی از این مجموعه‌ها را در این نتیجه مؤثر دانست.

مؤسسه‌ها و جوامع، به شیوه‌های گوناگونی می‌توانند از به‌کارگیری دانش مدیریت خطر و کاربرد آن بهره‌مند شوند. ضمن آن که منافع به‌کارگیری مدیریت خطر به خواست و توان هر مؤسسه در بهره‌برداری از دستاوردهای این رشته بستگی دارد. نکته درخور توجه این است که بینش مدیریت خطر باید بخشی از دامنه توجه مدیران مؤسسه‌ها را به خود اختصاص دهد. مؤسسه‌ها

و مجموعه‌های ورزشی به سبب ماهیت فعالیت‌های ورزشی، معمولاً با خطراتی روبرو هستند؛ بنابراین لازم است مدیران ورزشی به مدیریت خطر توجه داشته باشند و ایمنی و سلامت افراد را در محیط‌های ورزشی مد نظر قرار دهند.

بنا بر نتایج این تحقیق، رفتارهای مدیریت خطر در مدیران زن با چالش‌ها و نارسایی‌هایی روبروست. اقداماتی مانند آموزش و برگزاری سمینارهایی در زمینه مدیریت خطر برای مدیران زن، از راهکارهای مؤثر برای رفع این مشکل است.

به مدیران مجموعه‌های خصوصی توصیه می‌شود در انتخاب و استخدام مربیان شایسته و به‌کارگیری افراد مناسب برای اداره امکانات و مجموعه‌های ورزشی با دقت بیشتری عمل کنند. در مجموع، مدیران مجموعه‌های ورزشی می‌توانند با بهره‌گیری از تجارب داخلی و بین‌المللی، دستورالعمل‌های فدراسیون‌های ملی و بین‌المللی و سایر سازمان‌های ورزشی معتبر، آموزش عمومی و فرهنگ سازی برای برقراری نظم و ایمنی و بهره‌گیری یکپارچه و منسجم از سازمان‌های امنیتی، اورژانس و مراقبت‌های پزشکی، خطرات بالقوه مجموعه‌های ورزشی را مدیریت نموده، از بروز حوادث ناگوار جلوگیری نمایند.

منابع:

1. Aaron, T.C. (2004). Factors affecting the performance levels of risk management behaviors of Florida high school athletic directors. University of Florida, Department of Sport Management.
2. فارسی، علیرضا، هلالی‌زاده، معصومه، سیاح، منصور، راسخ، نازنین، دارابی، حجت‌الله، ۱۳۸۶، بررسی وضعیت ایمنی فضاهای ورزشی مدارس کشور و ارائه راهکارهای مناسب. پژوهش در علوم ورزشی، ۱۶: ۴۰-۵۴.
3. Hronek, B.B., Spengler, J.O. (1997). Legal liability in recreation and sport. Champaign, IL: Sangamore Publishing.
4. کاشف، میرمحمد، (۱۳۸۸). «مدیریت اماکن و فضاهای ورزشی». چاپ اول، تهران: بامداد کتاب.
5. مظلومی، نادر، ۱۳۸۶، مدیریت ریسک. نشریه حسابدار، ۷ و ۸: ۱۰-۱۴.
6. اسپنگلر، جان، (۱۳۸۷). «مدیریت ریسک در ورزش». ترجمه مرتضی دوستی، ابراهیم علیدوست، چاپ اول، تهران: بامداد کتاب.
7. Hsiao, R. (2005). Analysis of risk management practices and litigation status in aquatic centers. Doctoral dissertation, Florida State University College of Education

8. Zimmerman, E.P. (2007). Risk management practices of collegiate athletic trainers: an examination of policies and procedures. Marshall University Graduate College.
9. Carroll, M. S., Connaughton, D.P. (2006). Proper Maintenance of Athletic Fields and Legal Liability. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, May/Jun: 77,5.
10. Appenzeller, H., Lewis, G. (2000). *Successful sport management*. 2nd ed. Durham, NC: Carolina Academic Press.
۱۱. فارسی، علیرضا، عزیزاده، محمدحسین، فارسی، سیروس، شجاعی، علی، ۱۳۸۶، بررسی وضعیت ایمنی اماکن ورزشی دانشگاه‌های دولتی تهران و ارائه راه کارهای مناسب. پژوهش در علوم ورزشی، ۱۵: ۲۳-۳۹.
۱۲. ایزدی، بهزاد، ۱۳۸۷، بررسی عملیات مدیریت خطر در استخرهای عمومی و خصوصی شهر تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت مدرس.
۱۳. خبیری، محمد، سجادی، نصرالله، دوستی، مرتضی، ۱۳۸۷، بررسی وضعیت مدیریت ریسک در استادیوم‌های فوتبال کشور، اولین همایش ملی تخصصی مدیریت ورزشی.
14. Gray, G.R., Crowell, S. E. (1993). Risk management behaviors in NCAA division I athletic programs. *Journal of Legal Aspects of Sport*, 3(2): 64-70.
15. Gray, G.R., McKinstrey, J.P. (1994). Risk management behaviors of NCAA division III head football coaches. *Journal of Legal Aspects of Sport*, 4(2): 63-71.
16. Harwell, R. (2003). A study of effective risk management practices in higher education. Doctoral dissertation, Baylor University, Waco, Texas
17. Lhotsky, G.J. (2006). An Analysis of risk management at NCAA Division I- A Football Stadiums. Doctoral dissertation, Florida State University College of Education,
18. Styles, A.E. (2002). The development of risk management recommendations and guidelines for university recreational facility. Doctoral dissertation, Kent State University.
19. Slack, D.A. (2004). Risk Management health care practices in NCAA athletic programs. Doctoral dissertation, Department of Exercise and Sport Science, University of Utah.
20. Donaldson, A., Borys, D., Finch, C., Middleton, M. (2008). Developing an instrument to assess the Sports Injury Risk Management Systems (SIRMS) of community sports clubs. *Journal of Science and Medicine in Sport*.
21. Anderson, M. A., Gray, G.R. (1994). Risk management behaviors in division III athletic programs. *Journal of Legal Aspects of Sport*, 4(1): 78-84.